

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S.J.**, podnikajúci s dodatkom A., M.X., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. B.Š., P., Z.X., proti žalovanému: **Ing. Š.B.**, podnikajúcemu s dodatkom A., samostatne hospodáriaci roľník, Š.M., S.X., IČO: X., zastúpenému advokátkou JUDr. D.K., K., L.X., **o zaplatenie 250 000,-- Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 21 Cb 41/06, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu Prešove z 15.mája 2008, č. k. 2 Cob 16/08-72, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu sa **o d m i e t a**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet zástupcu 7 340,-- Sk náhrady trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prešove rozsudkom z 12.júla 2006, č.k. 21 Cb 41/06-46 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia peňažnej pohľadávky v sume 250 000,-- Sk s 15% úrokom z omeškania od 1.apríla 2003 až do zaplatenia, z titulu zmluvnej pokuty. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 45 495,-- Sk náhrady trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že spoločnosť A., s.r.o. dodala žalovanému osivo horčice žltej v množstve 250 kg. Zakúpené osivo horčice žalovaný zasial a vypestovaná horčica žltá mala byť predmetom dodávky zo strany žalovaného v prospech spoločnosti A., s.r.o. V kúpnej zmluve, uzavretej 2.júna 2002, sa zmluvné strany dohodli, že ak predávajúci kedykoľvek počas plnenia predmetnej zmluvy prehlásil, že nedodá kupujúcemu celé

kontrahované množstvo, je povinný zaplatiť kupujúcemu zmluvnú pokutu vo výške 50% ceny nedodaného kontrahovaného tovaru. Listom z 27.marca 2003, ktorý žalovaný adresoval spoločnosti A.,s.r.o., odstúpil od kúpnej zmluvy z 2. júna 2002, lebo mu spoločnosť v stanovenej 3 dňovej lehote nepredložila certifikáty kvality horčičného osiva. Dokazovaním súd zistil, že spoločnosť A., s.r.o. nemala právo účtovať žalovanému zmluvnú pokutu v sume 250 000,-- Sk, lebo žalovaný odstúpil od kúpnej zmluvy pred dojednaným dňom dodávky horčice. Po odstúpení od zmluvy žalovaný neporušil svoju zmluvnú povinnosť dodať dohodnutý tovar. Navyše povinnosť predávajúceho zaplatiť zmluvnú pokutu je viazaná na prehlásenie predávajúceho, že nedodá kontrahované množstvo. V danom prípade došlo k postúpeniu neexistujúcej pohľadávky, preto súd prvého stupňa vyhodnotil zmluvu o postúpení pohľadávky ako neplatnú. Navyše práva a záväzky zo zmluvy v zmysle dohody strán obsiahnutej v zmluve nebolo možné postúpiť na tretiu osobu bez písomného súhlasu druhej strany a žalovaný takýto súhlas spoločnosti A., s.r.o. nikdy nedal. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa nevyhovел žalobe žalobcu.

Na odvolanie žalobcu vec prejednal Krajský súd v Prešove ako súd odvolací a po preskúmaní napadnutého rozsudku rozhodol rozsudkom z 15.mája 2008, č.k. 2 Cob 16/08-72 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi uložil zaplatiť žalovanému 16 502,-- Sk náhrady trov odvolacieho konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v tomto konaní sa uplatňuje z kúpnej zmluvy č.17 z 2.júna 2002, ktorú uzavreli žalovaný ako predávajúci so spoločnosťou A.,s.r.o.. V článku V bode 5.1, veta druhá si strany dohodli, že práva a záväzky z tejto zmluvy nie je možné postúpiť na žiadny ďalší subjekt bez písomného súhlasu druhej zmluvnej strany.

Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 525 ods.2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by to odporovalo dohode s dlžníkom. K platnému postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka, preto uvedeným ustanovením je daná možnosť dohodou s veriteľom, aby mohol dlžník vylúčiť prípadné postúpenie inému. Zmluvou o postúpení pohľadávky postupca postúpil žalobcovi pohľadávku vzniknutú na základe kúpnej zmluvy z 2.júna 2002 aj napriek tomu, že sa zmluvné strany dohodli, že práva a záväzky z tejto zmluvy nie je možné postúpiť. Zákaz postúpenia bez súhlasu druhej strany sa vzťahuje aj na zmluvnú pokutu. Ďalej uviedol, že ak by aj list žalovaného z 27.marca 2003 nebol jednostranným právnym úkonom, s ktorým sú spojené účinky odstúpenia od zmluvy, potom by alternatívne svedčil o prehlásení žalovaného, že nedodá

kontrahované množstvo horčice a o trvaní záväzku zmluvných strán čestne dohody nepostupovať práva a povinnosti na iný subjekt bez súhlasu druhej strany. Postúpenie pohľadávky by malo za následok neplatnosť takejto zmluvy podľa § 525 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie. Žiadal napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania zdôvodnil poukazom na ustanovenia § 237 písm. f/ a § 241 ods.2 písm. c/ O.s.p. Uviedol, že odvolací súd mu nedoručil žalovaného vyjadrenie k odvolaniu, čím žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Ďalej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Je toho názoru, že ak žalovaný odstúpil, súčasne tým jednoznačne deklaroval a prejavil vôľu nedodať chýbajúce množstvo tovaru. Ďalej namietal, že ak nebolo v zmluve explicitne dohodnuté, že veta druhá bodu 5.1 čl. V kúpnej zmluvy trvá aj po zániku zmluvy, nie je možné z neho vyvodzovať hypotetický záver, že tento záväzok trvá neobmedzene aj po zániku zmluvy.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v danom prípade nie sú zákonné dôvody pre podanie dovolania a prvoinštančný a aj odvolací súd vec správne posúdili. V konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a boli preskúmané všetky námietky a tvrdenia sporových strán. Žalobca len opakuje tvrdenia, ktoré súdy preskúmali. V prípade úspechu žiada priznať náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci /vyjadrenie k dovolaniu/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods.1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) najskôr to, či sa ním napáda rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, dovolanie je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods.1 O.s.p.), alebo smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods.2 O.s.p.), prípustné je tiež proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu, avšak vtedy, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je

dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods.3 O.s.p.).

Žalobcom napadnutý rozsudok nie je rozsudkom uvedeným v § 238 ods.1 až 3 O.s.p., pretože ide o potvrdzujúce rozhodnutie, avšak odvolací súd vo svojom výroku nevyslovil prípustnosť dovolania.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. Dovolateľ tvrdí, že v konaní mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo by zakladalo prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. rozumieť taký zásadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V prejednávanej veci sa pojednávanie odvolacieho súdu uskutočnilo 15.mája 2008 za účasti zástupcu žalobcu. Zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že mu nebolo doručené písomné vyjadrenie žalovaného k odvolaniu, avšak nepožiadaval z tohto dôvodu o odročenie pojednávania a vo veci sa pred odvolacím súdom vyjadroval.

Odvolací súd preto pojednávanie neodročil vec prejednal a rozhodol. Postupu odvolacieho súdu z pohľadu ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno nič vytknúť. Keďže riadne predvolaný zástupca nepožiadaval o odročenie pojednávania a mal možnosť sa k veci aj na pojednávaní 15.mája 2008 vyjadriť, tento postup súdu nie je možné považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Tým nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže odvolací súd nezistil žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O.s.p., dovolanie žalobcu podľa § 218 ods.1 v spojení s ust. § 243b ods.4 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, má preto právo podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods.1 a § 142 ods.1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovanému v dovolacom konaní vznikli trovy pozostávajúce z odmeny za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k dovolaniu) v sume 7 150,-- Sk spolu s paušálnou náhradou

hotových výdavkov v sume 190,-- Sk trovy žalovaného predstavujú sumu 7 340,-- Sk (§ 10 ods.1 a § 16 ods.3 vyhl.č. 655/2004 Z.z.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová